

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ JUDr. J. P.**, bývajúcej v B. **2/ B. M.**, bývajúcej v B., **3/ G. V.**, bývajúcej v B., **4/ J. S.**, bývajúceho v B. **5/ V. S.**, bývajúcej v B., **6/ Mgr. B. D.**, bývajúceho v B., žalobcovia 3/ až 6/ zastúpení JUDr. J. P., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanému **Ing. P. B.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. Martinou Mrázovou, advokátkou so sídlom v B., o zaplatenie 2 887,87 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 5 C 133/2007, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 5. mája 2010, sp. zn. 15 Co 316/2009, takto

r o z h o d o l

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a**.

Žalovaný je povinný **n a h r a d i ť** žalobcom 3/ až 6/ trovy dovolacieho konania 102,92 € k rukám ich právnej zástupkyne JUDr. J. P., advokátke v B., do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Žalobkyniam 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 1. apríla 2009, č.k. 5 C 133/2007 - 200 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ (O. a G. V.) spoločne a nerozdielne 1 194,98 € so 7 % úrokom z omeškania od 1. augusta 2006 do zaplatenia spolu s náhradou trov konania 71,70 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku; uložil žalovanému povinnosť

zaplatiť žalobcom 3/ a 4/ (J. a V. S.) spoločne a nerozdielne 796,65 € so 7 % úrokom z omeškania od 1. augusta 2006 do zaplatenia spolu s náhradou trov konania 47,80 € do troch dní od právoplatnosti; uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 5/ (Mgr. B. D.) 730,27 € so 7 % úrokom z omeškania od 1. augusta 2006 do zaplatenia spolu s náhradou trov konania 43,82 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku; konanie o žalobe žalobcov 3/ a 4/ vo výške 165,97 € zastavil a žalovaného zaviazal nahradiť žalobcom 1/ až 5/ trovy právneho zastúpenia 1 304,44 € na účet JUDr. J. P., advokátky do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 5. mája 2010, sp. zn. 15 Co 316/2009 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil; žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcom 1/ a 5/ trovy odvolacieho konania 393,01€ k rukám právnej zástupkyne žalobcov do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V dôvodoch rozhodnutia (m.i.) uviedol, že vec v odvolacom konaní prerokoval a rozsudok vyhlásil 5. mája 2010 bez účasti žalovaného v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p., keď neakceptoval jeho ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní 5. mája 2010 pre nedostatok „kvalifikovaných dôvodov na odročenie pojednávania“. Žalovaný žiadal o odročenie pojednávania stanoveného odvolacím súdom na deň 14. apríla 2010 z dôvodu neočakávanej služobnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky a ustanovenia si právneho zástupcu. Odvolací súd žiadosti žalovaného o odročenie pojednávania vyhovel, keď vytýčil pojednávanie na deň 5. mája 2010. Aj z toho pojednávania sa žalovaný ospravedlnil, žiadal o jeho odročenie po 25. máji 2010 z dôvodu dlhodobej neprítomnosti na území Slovenskej republiky. Žalovaný však žiadnym listinným dôkazom nepreukázal, že sa nachádza na dlhodobej ceste mimo územia Slovenskej republiky, nepreukázal, či ide o osobné alebo pracovné dôvody a navyše si neustanovil pre toto konanie právneho zástupcu, tak ako uviedol vo svojej žiadosti z 13. apríla 2010.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec tomuto súdu mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., čím došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Odvolací súd totiž vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti na pojednávaní dňa 5. mája 2010 napriek tomu, že podaním z 20. apríla 2010 požiadal o presunutie termínu pojednávania po 25. máji 2010 z dôvodu dlhodobej neprítomnosti na území Slovenskej republiky, pričom pojednávania sa chcel zúčastniť. Žalovaný s dostatočným časovým predstihom požiadal súd o odročenie pojednávania

z dôležitého dôvodu (dlhodobej neprítomnosti na území Slovenskej republiky) a súčasne vyslovil, že sa chce pojednávania zúčastniť, odvolací súd mal podľa jeho názoru pojednávanie odročiť na iný vhodný termín a poskytnúť mu možnosť prejednávania veci v jeho prítomnosti. K stanovisku žalobcov sa dovolateľ vyjadril podaním z 31. marca 2011 v ktorom uviedol, že dlhodobú neprítomnosť na území Slovenskej republiky preukazuje Potvrdením cestovnej kancelárie z 8. júna 2009 o jeho účasti na zahraničnom zájazde v období od 27. apríla 2010 do 9. mája 2010, ktorý bol zakúpený 27. augusta 2009, t.j. 9 mesiacov pred termínom pojednávania.

Dňa 27. mája 2010 zomrel O. V. (žalobca 1/). V zmysle § 107 ods. 3 O.s.p. dovolací súd v dovolacom konaní pokračoval s dedičmi po žalobcovi 1/ manželkou poručiteľa G. V. (tiež žalovanou 2/), dcérami poručiteľa JUDr. J. P. a B. M., ktorí dedičstvo ako dedičia zo zákona v I. dedičskej skupine (§ 473 Občianskeho zákonníka) neodmietli (viď Osvedčenie o dedičstve zo 7. septembra 2010, právoplatné 23. septembra 2010 vydané notárkou JUDr. J. B. ako súdnou komisárkou poverou Okresným súdom Bratislava II pod sp.zn. 46 D 376/2010 Dnot 62/2010).

Žalobcovia 1/ až 6/ vo vyjadreniach navrhli dovolanie „zamietnuť“ z dôvodu, že žalovaný mal v konaní možnosť vyjadriť sa k prejednávanej veci a zúčastniť sa pojednávaniu, nebolo mu odňaté právo konať pred súdom. Naopak, žalovaný spôsobil prierahy počas konania na súde prvého stupňa, keď riadne nepreberal zásielky súdu, čím žalobcom bránil prejednať ich vec bez zbytočných prierahov. Žiadali priznať náhradu trov dovolacieho konania za dva úkony právnej služby poskytnutej advokátkou, spolu 371,48 € (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie vyjadrenia k dovolaniu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie žalovaného smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho

prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (viď § 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovaného nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký jeho potvrdzujúci rozsudok vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalovaného by mohlo byť procesne prípustné (i dôvodné), len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa

nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., (i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), ale ani samotné nesprávne právne posúdenie veci opierajúce sa o dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namietal, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odvolaciemu súdu vyčítal nesprávny procesný postup, keď vec prejednal a rozhodol na odvolacom pojednávaní 5. mája 2010 v jeho neprítomnosti, hoci neboli splnené podmienky vyplývajúce z § 101 ods. 2 O.s.p., pretože žalovaný svoju neúčast' riadne a včas ospravedlnil (písomným podaním z 20. apríla 2010 doručeným súdu 22. apríla 2010) z dôležitého dôvodu (dlhodobej neprítomnosti na území Slovenskej republiky), požiadal o odročenie pojednávania na vhodný termín (po 25. máji 2010) a uviedol, že má záujem zúčastniť sa pojednávania.

Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústavy), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2, vety prvej Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods.1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods.1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania. Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv účastníkov konania, ktoré (práva) slúžia na ochranu ich práv a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní. Nemožno opomenúť, že procesný úkon účastníka súdneho konania, ktorý má podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie je možné považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Ak je účastník konania z uplatnenia tohto procesného úkonu vylúčený alebo v značnej miere obmedzený pri jeho uplatnení v dôsledku nesprávneho postupu súdu, dochádza v takomto prípade k stavu, kedy sa mu postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom, porušuje ústavné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

Základným právom účastníka je, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti (tiež čl. 38 ods. 2 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, obdobne čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Občiansky súdny poriadok zabezpečuje toto právo – vo vytvorenom zákonnom rámci – tak, že ukladá súdu, ak zákon nestanovuje inak, aby nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná, pričom predvolanie musí byť účastníkom doručené tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§ 115 ods. 2 O.s.p.). Je potom na účastníkovi, či svoje právo využije, alebo nie. Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. pokračuje súd v konaní i keď sú účastníci nečinní. Ak sa nedostaví riadne predvolaný účastník na pojednávanie bez toho, aby požiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd prejednať vec v jeho neprítomnosti. Citované procesné ustanovenia platili podľa § 211 ods. 2 O.s.p. primerane aj pre konanie pred odvolacím súdom v čase jeho rozhodovania s tou modifikáciou, že na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej je predseda senátu odvolacieho súdu povinný nariadiť pojednávanie len v taxatívne uvedených prípadoch (ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie; súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávanie; ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem); v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť bez

nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1, ods. 2 O.s.p.). Ustanovenie § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku určuje dve podmienky, ktoré musia byť súčasne splnené, aby súd mohol vec prejednať v neprítomnosti účastníka: riadne predvolanie a absencia žiadosti o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Napokon je potrebné uviesť, že v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

V súvislosti s vyriešením otázky, či v prejednávanej veci došlo k takémuto odňatiu možnosti pred súdom konať, treba uviesť, že v priebehu odvolacieho konania právna zástupkyňa žalovaného JUDr. M. M., advokátka, súdu 29. júla 2009 oznámila, že ukončila zastupovanie žalovaného v tejto právnej veci i keď ako neodkladný úkon v mene žalovaného podala odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa s tým, že žiada súd, aby všetky ďalšie podania a písomnosti boli zasielané výlučne žalovanému na adresu jeho trvalého pobytu. Od doručenia oznámenia o ukončení právneho zastúpenia súdu 29. júla 2009 (č.l. 225 spisu) bol odvolací súd povinný ďalej v konaní postupovať priamo so žalovaným, čo mimo iného znamenalo povinnosť doručovať písomnosti súdu (len) žalovanému.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol riadne predvolaný na odvolacie pojednávanie stanovené na deň 14. apríla 2010 o 13,00 hodine; predvolanie prevzal 29. marca 2010 (č.l. 236 spisu). Podaním doručeným súdu 13. apríla 2010 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní 14. apríla 2010 z dôvodu neočakávanej cesty mimo územia Slovenskej republiky i z dôvodu ustanovenia právneho zástupcu. Zo zápisnice o pojednávaní zo 14. apríla 2010 vyplýva, že odvolací súd za prítomnosti právnej zástupkyne žalobcov oboznámil žiadosť žalovaného o odročenie pojednávania a následne vyhlásil uznesenie, ktorým súdne pojednávanie odročil na dobu neurčitú. V ten istý deň (14. apríla 2010) odvolací súd stanovil ďalší termín pojednávania na deň 5. mája 2010 o 14,30 hod. na ktorý predvolal žalobcov 1/ až 5/, právnu zástupkyňu žalobcov 1/ až 5/ a žalovaného; žalovaný predvolanie na pojednávanie prevzal 20. apríla 2010 (č.l. 240 spisu). Z podania označeného ako „Žiadosť o presunutie termínu pojednávania“ z 20. apríla 2010 doručeného súdu 22. apríla 2010 (č.l. 241 spisu) vyplýva, že sa ním žalovaný domáha presunutia pojednávania stanoveného na 5.mája 2010 o 14,30 hod. na termín po 25. máji 2010 z dôvodu jeho

dlhodobej neprítomnosti na území Slovenska s tým, že pojednávania sa chce určite zúčastniť. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom uvedenej žiadosti žalovaného na pojednávaní dňa 5. mája 2010 v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. vec v neprítomnosti žalovaného prerokoval a rozhodol.

Z uvedeného možno vyvodiť záver, že procesný úkon žalovaného uskutočnený v písomnej forme obsahoval včasnú žiadosť o odročenie pojednávania s uvedením dôvodu, pre ktorý sa nemohol zúčastniť pojednávania stanoveného na deň 5. mája 2010 o 14,30 hodine, ktorý (dôvod) nepovažoval odvolací súd za dôležitý (a preukázaný), preto vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, i keď s výslovnou žiadosťou neprítomného účastníka o odročenie pojednávania, avšak bez dôležitého dôvodu by totiž umožňovalo súdu vec prejednať a rozhodnúť v jeho neprítomnosti podľa § 101 ods. 2 O.s.p.

Posúdenie opodstatnenosti „dôležitého dôvodu“ (§ 101 ods. 2 O.s.p.) na odročenie riadne a včas vytýčeného pojednávania v každom konkrétnom prípade patrí výlučne do právomoci konajúceho súdu (ÚS 68/1998).

Z obsahu odôvodnenia rozsudku možno zistiť, že odvolací súd nepovažoval dôvod pre odročenie pojednávania v žiadosti žalovaného z 20. apríla 2010 (č. l. 241 spisu) vymedzený – „dlhodobou neprítomnosťou na území Slovenska“ – za dôležitý pre jeho nepreukázanie i pre jeho obsahovú neurčitost'; odvolaciemu súdu bolo neznáme, či ide o osobné alebo pracovné dôvody neprítomnosti.

Dôvodnosť žiadosti o odročenie pojednávania posudzuje súd predovšetkým z hľadiska preukázania skutočnosti, z ktorej účastník vyvodzuje existenciu dôležitého dôvodu v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p.; pokiaľ uvedená skutočnosť nie je v čase rozhodovania súdu o tejto žiadosti účastníka hodnoverne preukázaná, zostáva jeho žiadosť iba v rovine nepodložených tvrdení. Dôležitý dôvod v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. môže byť vyvodzovaný len zo skutočnosti, ktorá je vo vzťahu k prebiehajúcej súdnej konaní a nariadenému pojednávaníu so zreteľom na všetky okolnosti vážna (svojou povahou znemožňujúca každému účastníkovi občianskeho súdneho konania za rovnakých okolností účasť na súdnom pojednávaní), súčasne ospravedlniteľná (všeobecne prijímaná ako odpustiteľná), nepredvídateľná (nepredvídaná alebo neočakávaná), neodvrátiteľná (neumožňujúca

účastníkovi prijať opatrenie prekonávajúce príčinu neúčasti na pojednávaní) a náhla (vzhľadom na časové súvislosti nedovoľujúca účastníkovi uskutočniť kroky vedúce k jeho účasti na pojednávaní), obdobne napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 181/2008, sp.zn. 2 Cdo 164/2011.

V danom prípade mohol odvolací súd dôvodnosť žiadosti o odročenie pojednávania posudzovať len z aspektu tých skutočností, ktoré boli uvedené v žiadosti z 20. apríla 2010 (č.l. 241 spisu), táto však neobsahovala doklad preukazujúci dĺžku ani dôvod neprítomnosti žalovaného na území Slovenska, zamedzujúcej mu účasť na odvolacom pojednávaní; žalovaný hodnoverným spôsobom nepreukázal tvrdý dôvod, pre ktorý žiadal odročiť pojednávanie, preto odvolací súd nemohol posúdiť dôvodnosť tvrdenej prekážky z hľadiska uvedených kritérií, t.j. vážnosti, ospravedlniteľnosti, nepredvídateľnosti (nepredvídaná alebo neočakávaná), neodvratiteľnosti (neumožňujúca žalovanému prijať opatrenie prekonávajúce príčinu neúčasti na pojednávaní) a náhlosti (vzhľadom na časové súvislosti nedovoľujúce žalovanému uskutočniť kroky vedúce k jeho účasti na pojednávaní). Z uvedeného dôvodu postup odvolacieho súdu, ktorý vec prejednal bez prítomnosti žalovaného nemožno označiť za nesúladný s ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p.

Treba uviesť, že pokiaľ dovolateľ až v dovolacom konaní predložil doklad preukazujúci dôvod jeho neprítomnosti na odvolacom pojednávaní 5. mája 2010 pre jeho účasť na zahraničnej dovolenke od 27. apríla 2010 do 9. mája 2010, ktorú zakúpil 27. augusta 2009 (čo vyplýva z potvrdenia cestovnej kancelárie L.s.r.o. z 8. júna 2010), je zrejmé, že z časového hľadiska na tento doklad už nemohol odvolací súd pri svojom procesnom postupe prihliadať, avšak bolo len na žalovanom, aby si zabezpečil vzhľadom na jeho vedomosť o čase jeho pobytu na dovolenke v zahraničí (pri jeho zakúpení už 27. augusta 2009) ochranu svojich práv tak, aby predišiel prípadnej kolízii v konaní napríklad i tým, že súdu vopred oznámi budúcu (možnú) prekážku brániacu mu zúčastniť sa pojednávania so žiadosťou o zohľadnenie tejto skutočnosti pri nariadovaní pojednávania. Z obsahu spisu ale nevyplýva, aby žalovaný upovedomil odvolací súd o prekážkach brániacich mu v účasti na pojednávaní i keď v prípade zahraničnej dovolenky mal o tejto vedomosť ako sám uvádza takmer 9 mesiacov pred pojednávaním uskutočneným 5. mája 2010; na uvedenú okolnosť mohol žalovaný odvolací súd upozorniť najmä v žiadosti z 13. apríla 2010 o odročenie pojednávania stanoveného na deň 14. apríla 2010, predpokladajúc postup odvolacieho súdu o stanovení ďalšieho termínu pojednávania po odročení pojednávania zo 14. apríla 2010.

Z uvedeného je zrejmé, že postup odvolacieho súdu bol v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. a preto nebol naplnený dovolateľom tvrdený dôvod prípustnosti podaného dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na uvedené možno preto uviesť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Trovy konania v danom prípade spočívajú v odmene advokáta za právnu službu, ktorú poskytol žalobcom 3/ až 6/ vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalovaného z 5. augusta 2010 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny dovolací súd stanovil podľa § 10 ods. 1 a § 13 ods. 3 tejto vyhlášky vo výške 95,71 € (61,41 + 17,15 + 17,5), čo s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 16 ods. 3 vyhlášky) 7,21 € bez 19% DPH (keďže túto vo vyúčtovaní advokátka výslovne nevyúčtovala ani nepreukázala, že platiteľkou tejto dane), predstavuje spolu 102,92 €; V dôsledku zásady účelnosti vynaložených trov konania (§ 137 O.s.p.) dovolací súd nepriznal náhradu trov konania za prípravu a prevzatie zastúpenia v dovolacom konaní, lebo žalobcovia 3/ až 6/ boli zastúpení už v konaní pred súdom prvého stupňa i odvolacím súdom tou istou zástupkyňou. Dovolací súd úspešným žalobkyniam 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo tieto nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.), v dovolacom konaní neboli zastúpené advokátom a vznik ich ďalších trov dovolacieho konania z obsahu spisu nevyplýva.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 12. decembra 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta